

Evaluatiescan gemeentelijke rekenkamer(functie)

Hoe vitaal is uw Rekenkamer? Waar is ruimte voor verbetering? De evaluatiescan van BMC helpt u het antwoord te vinden op deze vragen.

Gemeentelijke rekenkamers doen onderzoek naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van beleid. Elke gemeente moet dergelijk onderzoek uitvoeren, hetzij door een eigen rekenkamer of rekenkamerfunctie, hetzij in samenwerking met andere gemeenten op regionaal niveau. De gemeenteraad kan zelf bepalen hoe de rekenkamerfunctie wordt ingericht. Ook raadsleden kunnen lid zijn. Zo kan de gemeentelijke rekenkamer(functie) bestaan uit enkele raadsleden, externe leden of een combinatie van beide. De rekenkamer heeft een eigen budget om onderzoek uit te laten voeren.

De vraag 'Hoe functioneert de rekenkamer(functie) in onze gemeente?' is lastig te beantwoorden. Er is een gestructureerde analyse nodig om mogelijkheden voor verbeteringen aan te wijzen. BMC heeft zo'n gestructureerde analyse ontwikkeld in de vorm van de Evaluatiescan Rekenkamerfunctie.

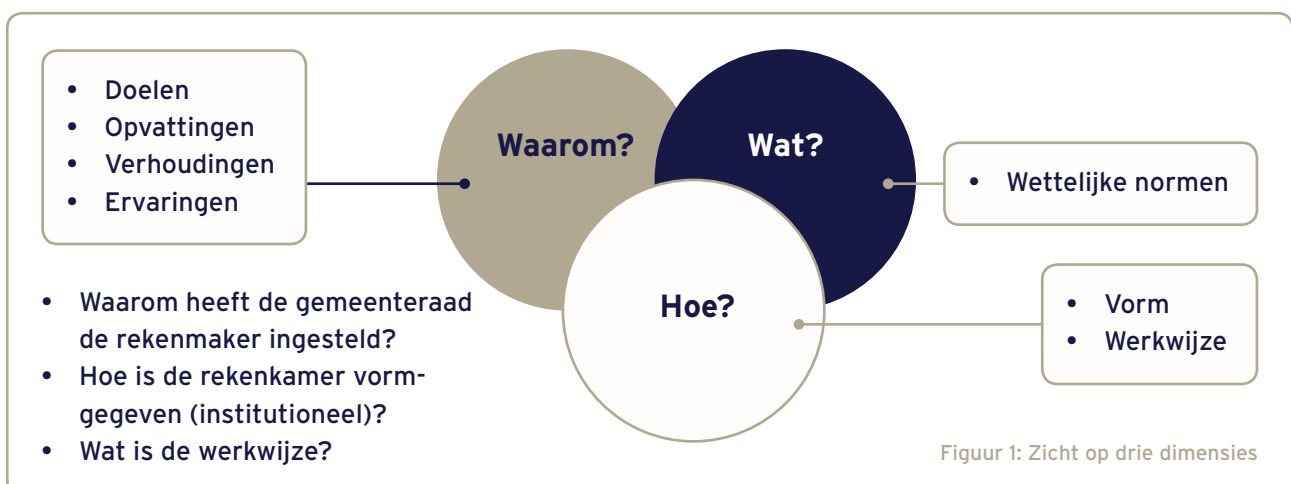
Evaluatie van de Rekenkamerfunctie

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie is het instrument bij uitstek om de rekenkamerfunctie op lokaal of regionaal niveau te verankeren. De actuele decentralisatie van rijkstaken naar de gemeente maakt de controlerende functie van de gemeenteraad nog belangrijker dan die al was. Ook de toenemende intergemeentelijke samenwerking door overdracht van taken aan verbonden partijen van dwingt tot scherpe controle.

Brengt de samenwerking inderdaad de gewenste kostenbesparing en verwachte kwaliteitsverbetering? Met de scan stellen wij de huidige effectiviteit van uw rekenkamer vast. Vervolgens verschaft de scan u de handvatten hoe u de effectiviteit verder kunt vergroten. Daarbij gaan wij in op de wenselijkheid en mogelijkheid van samenwerking met andere rekenkamers. (Uit de benchmark samenwerkende Rekenkamers van BMC blijkt dat 79% van de samenwerkende Rekenkamers kostenbesparing en 71% kwaliteitsverbetering als motief opgeeft voor samenwerking.)

Dimensies in samenhang

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC geeft u direct inzicht in de drie dimensies die in samenhang de effectiviteit van de rekenkamer bepalen (figuur 1).

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC brengt deze dimensies in samenhang in beeld. Voor de effectiviteit van elke rekenkamer is de kwaliteit van elke dimensie afzonderlijk belangrijk, maar doorslaggevend is hoe deze onderling samenhangen: hoe beïnvloeden de dimensies elkaar en daarmee het totaal, positief of negatief? Deze focus op de samenhang maakt de scan van BMC uniek.

Bovendien onderzoekt de scan de omvang van de productie van de rekenkamer: hoeveel onderzoek in de lokale situatie is er verricht?

Hoe?

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC maakt expliciet wat de achtergronden en argumenten zijn van de gekozen institutionele vormgeving van de lokale rekenkamer. De werkwijze van de rekenkamer bepaalt in hoge mate de effectiviteit, via 'zachte factoren':

- betrokkenheid;
- politiek gevoel;
- stijl van opereren;
- cultuur (samenspel tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en de rekenkamer).

Wat?

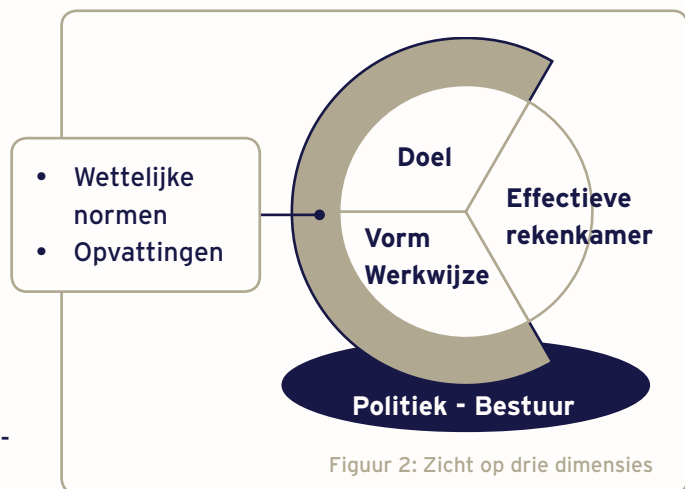
De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC maakt ook de 'harde factoren' expliciet:

- de hoogte van het door de gemeenteraad toegewezen budget;
- de productie (aantal en kwaliteit onderzoeksrapporten).

Waarom?

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC maakt bovendien het belang dat de gemeenteraad toekent aan de lokale rekenkamer expliciet:

- versterken van de controlerende functie van de gemeenteraad;
- stimuleren van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuur en de organisatie;
- afleggen van rekenschap aan de inwoners;
- de relatie met de lokale politiek-bestuurlijke verhoudingen.

Figuur 2: Zicht op drie dimensies

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC levert u de informatie om direct verbeteringen te realiseren en de effectiviteit te vergroten, door bijvoorbeeld actie te ondernemen op zaken als

- het budget;
- de vormgeving van de (gezamenlijke) rekenkamer;
- aantal en kwaliteit van de onderzoeken;
- de afstemming met de gemeenteraad;
- de organisatiecultuur;
- de kwaliteit en gedrevenheid van de rekenkamerleden;
- personele perikelen.

Met de uitkomsten van de Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC kan de gemeenteraad besluiten nemen over de inrichting van de rekenkamerfunctie voor de komende jaren.

Meer doen met het onderzoeksbudget

Wij nemen de (nieuwe) gemeenteraad graag mee wegwijs te worden in rekenkamerland. Voorafgaand aan de uitvoering van de scan organiseren wij in samenwerking met uw griffier een informatieve

bijeenkomst voor raadsleden over de actuele ontwikkelingen, welke keuzes er gemaakt kunnen worden om zo doelmatig en effectief mogelijk het instrument van het rekenkameronderzoek in te zetten. De inleiding wordt verzorgd door een raadsgriffier, tevens praktijkexpert.

Uitvoering van de scan

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC is gericht op het verzamelen van concrete informatie (opvattingen over het huidig en toekomstig functioneren; verhoudingen; raadsinstrumenten), het analyseren van ervaringen en het doen van praktische aanbevelingen.

De praktische aanbevelingen hebben betrekking op de verbetering van de effectiviteit via

- Vorm en werkwijze
- Aantal en kwaliteit van de onderzoeksrapporten
- Functie
- implementatie van de aanbevelingen.

In vier stappen van aanleiding naar aanbevelingen

Stap 1: Aanleiding

Gesprek over de aanleiding voor de evaluatie.

Stap 2: Vraagstelling

Drie interviews met een vertegenwoordiging van de politiek, het bestuur en de organisatie, met voorafgaand een informatieve bijeenkomst.

Stap 3: Uitvoering scan

Een digitale enquête onder raadsleden, collegeleden, topmanagement en de leden van de rekenkamer, gevolgd door een 'spiegelbijeenkomst' met een vertegenwoordiging van de geënquêteerden.

Stap 4: Rapportage

Rapportage met bevindingen, conclusies en aanbevelingen ter verbetering van de effectiviteit. Het rapport sluit af met een implementatieadvies. De projectleider presenteert het eindrapport aan de opdrachtgever.

De Evaluatiescan Rekenkamerfunctie van BMC heeft een doorlooptijd van in totaal 10 weken.

Een aanbeveling: Dr. Gerrit H. Hagelstein

"Elke rekenkamer(commissie) moet op z'n tijd in de spiegel kijken. Doen we het werk goed? Leiden onze inspanningen ook voor de raad tot het gewenste resultaat? Zijn processen en kwaliteit op orde?"

Met deze scan van BMC krijgt u de mogelijkheid in korte tijd zicht te krijgen op uw eigen functioneren. En dat loont. Want de scan gaat uit van uw eigen situatie en gemeentelijke context en biedt handvaten voor het toekomstbestendig maken van de rekenkamer. Ik heb zelf ervaren dat de zorgvuldige en slagvaardige aanpak met diverse betrokkenen leidt tot een resultaat waar u als rekenkamer en gemeenteraad mee verder kunt."

Dr. Gerrit Hagelstein is Universitair hoofddocent Universiteit Utrecht, departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap - (USBO)

Meer informatie & contact

Voor meer informatie en voor het maken van een (vrijblijvende) afspraak kunt u contact opnemen met onze senior adviseur via telefoonnummer (033) 496 52 00 of per e-mail.

Hans Slooijer
senior adviseur
hans.slooijer@bmc.nl

Kijk voor meer informatie ook eens op onze website www.bmc.nl